

УДК 330.331

Пельчер М.В., Малюта Л.Я.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ РЕСУРСНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Pelcher M.V., Maliuta L.Ya.

IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS IN ENTERPRISES AS A DIRECTION TO IMPROVE THEIR RESOURCE ECONOMIC SAFETY

На сьогоднішній день економіка України розвивається за рахунок інноваційних напрямків у різних галузях та сферах діяльності. Впровадження інновацій на підприємствах є також актуальним питанням і для деревообробної промисловості, яка обрана об'єктом нашого дослідження, зокрема в контексті підвищення ресурсно-економічної безпеки галузі та окремих її суб'єктів господарювання.

Як відомо, значний потенціал у виробництві енергозберігаючої продукції має саме досліджувана галузь. За останні роки спостерігаємо тенденцію зростання попиту на даний вид продукції. Саме розвиток деревообробної промисловості дозволить українським виробникам вийти на зовнішні ринки, зокрема європейські, достойно тут конкурувати і зайняти відповідну нішу. Загалом, деревину можна назвати особливим матеріалом; як конструкційний матеріал, на відміну від металу, пластику, скла, цегли, тощо, вона здатна якомога краще задовольнити культурні, естетичні та екологічні потреби суспільства. Дерево як ресурс, порівняно з корисними копалинами, досить швидко відновлюється та може замінювати традиційні джерела постачання енергії, що забезпечує енергетичну безпеку.

Проблеми розвитку досліджуваної галузі розглядалися й у попередніх наших дослідженнях [1; 2]. Слід зазначити, що однією із ключових проблем простою деревообробних підприємств є брак сировини за рахунок експорту її за кордон у необробленому вигляді. У липні 2015 року Президент України – Петро Порошенко підписав закон про мораторій на експорт лісо- та пиломатеріалів в необробленому вигляді. Цей захід мав би збільшити обсяги переробки деревини та сприяти незаконному вирубуванню лісу. Однак за останні роки ситуація не змінилась, тіньовий ринок процвітає та передумов для його скорочення, на сьогодні, немає.

З огляду на вищевикладене, пропонуємо впроваджувати інновації з використанням передового досвіду ЄС, а саме – електронні системи контролю руху та відстеження походження деревини. Це дозволить приймати швидкі та ефективні рішення в деревообробному секторі, підвищить ефективність економічної діяльності компаній та забезпечить прозорість ведення бізнесу у даній сфері.

Яскравим прикладом використання системи відслідковування походження й контрольного руху деревини є досвід Польщі. Даний програмно-інформаційний комплекс забезпечує документообіг в лісовому господарстві, сюди відносять облік, контроль та звітність усієї економічної діяльності підприємств даної галузі.

Ще один взірєць системи обліку та контролю за рухом лісо продукції, який можуть використовувати українські підприємства деревообробної галузі, впроваджено в Швеції. Дана система являє собою централізоване управління інформацією у контексті реалізації угод, які укладаються між власниками деревини, її покупцями й незалежними організаціями, які здійснюють обмір, визначають якість деревини та забезпечують її переміщення від виробника до споживача (деревообробного підприємства). В даному випадку інформаційна підсистема є ключовим елементом в

системі логістичного обслуговування та менеджменту підприємств досліджуваної галузі.

Таким чином, вітчизняні підприємства деревообробної промисловості повинні використовувати комбінований інноваційно-логістичний підхід, який поєднує ключові елементи логістичного менеджменту й забезпечує прийняття дієвих управлінських рішень у напрямі забезпечення їх ресурсно-економічної безпеки.

У контексті забезпечення ресурсно-економічної безпеки деревообробних підприємств ще однією проблемою є неефективне використання та застаріле обладнання. Видатний український науковець-економіст М. Туган-Барановський, фундатор інноваційної теорії в Україні, робив акцент на тому, що саме технічний потенціал засобів праці лежить в основі циклічності розвитку національної економіки. Це ще раз підкреслює необхідність введення нового обладнання, технологій на підприємствах досліджуваної галузі. У контексті цього, для забезпечення їх стабільного розвитку й ефективного виробничого процесу, пропонуємо здійснити реконструкцію й модернізацію основних засобів, практикувати нові технології, які допоможуть виробляти конкурентоспроможну продукцію та розширити можливості в обробці деревини.

З огляду на зазначене вище, пропонуємо активізувати процес залучення прямих іноземних інвестицій у національну деревообробну промисловість. У цій ситуації слід скористатись інноваційними закордонними практиками, наприклад, створити інвестиційну зону, в якій будуть надаватись сприятливі умови для розвитку бізнесу: технопарки, промислово-переробні зони, індустріальні парки [3] тощо.

Підсумовуючи вище викладене, бачимо, що впровадження інновацій та створення механізму захисту й підтримки вітчизняних виробників у деревообробній галузі підвищить їх конкурентоспроможність на вітчизняному, й зарубіжному ринках. Покращення даної позиції мотивуватиме іноземних інвесторів вкладати кошти у розвиток таких підприємств. Залучення іноземного капіталу сприятиме модернізації української деревообробної промисловості, а це, своєю чергою, дозволить розвинути виробництво інноваційних матеріалів, таким чином, забезпечить ресурсно-економічну безпеку вітчизняних підприємств досліджуваної галузі.

Список використаних джерел:

1. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємств лісопромислового комплексу / Л. Малюта, Ю. Спиридонова // Соціально-економічні проблеми і держава: Електронний науковий фаховий журнал. – 2011. – Вип. 2 (5). – Режим доступу до журналу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011>
2. Малюта Л.Я. Упровадження зарубіжних систем управління витратами – стандарт-кост та директ-костинг в умовах вітчизняних деревообробних підприємств / Л. Я.Малюта, М. В. Пельчер / / Матеріали VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів. Актуальні задачі сучасних технологій. – Тернопіль: ТНТУ, 2017. – С. 208-209.
3. Малюта Л.Я. Індустріальні парки – інноваційний вектор розвитку промислового виробництва / Л. Малюта // Соціально-економічні проблеми і держава: Електронний науковий фаховий журнал. – 2014. – Вип.1. – С. 264-276. – Режим доступу до журналу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2014>